

Van: Tasdemir, Vildan [<mailto:Vildan.Tasdemir@minbzk.nl>]

Verzonden: donderdag 3 november 2022 14:27

Aan: Griffie Gemeente Heiloo <griffie@Heiloo.nl>

Onderwerp: Gewogen stemmingen in de raadscommissies van de gemeente Heiloo

Geachte mevrouw Beeksma,

Bij onze afdeling (Inrichting Openbaar bestuur) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een vraag binnengekomen omtrent de kwestie van gewogen stemmingen in de raadscommissies van Heiloo.

Wij willen de gemeente Heiloo graag laten weten wat onze reactie zal zijn op deze binnengekomen vraag.

Er is ons gevraagd om een reactie te geven op artikel 27, tweede lid, van het Reglement van Orde (RvO) van de gemeenteraad van Heiloo waarin het volgende staat: "Het trekken van conclusies in een commissie vindt plaats op basis van het gewicht van de fracties in raadszetels".

Het RvO is in maart aangepast en volgens de indiener van de vraag is hierbij overgegaan van het systeem van 'one man, one vote' naar een systeem van gewogen stemmen in de raadscommissies.

Op het bovenstaande moet het wettelijk kader van de Gemeentewet worden toegepast. De Gemeentewet staat het stemmen in raadscommissies niet toe, laat staan gewogen stemmingen. De enige uitzondering hierop is wanneer de commissie over interne aangelegenheden moet stemmen, zoals haar eigen RvO of bijvoorbeeld zaken omtrent geheimhouding. Daarbuiten is het wettelijk niet toegestaan dat er in een raadscommissie wordt gestemd, het stemmen gebeurt in de gemeenteraad zelf en dat is waar het besluit zal worden genomen. De commissie is er slechts voor bedoeld om kwesties besluitrijp te maken en op deze manier door te sturen naar de gemeenteraad. Daarnaast moet bij het samenstellen van een raadscommissie rekening worden gehouden met de samenstelling van de raad zelf; alle fracties moeten zich op een evenredige manier vertegenwoordigd zien. Dit geeft al (in praktische zin) het gevolg dat elke stemming (als die er al is) gewogen is. Een grote fractie met 10 leden zal immers ook in de commissie een groter aandeel hebben. Ziet u hiervoor bijvoorbeeld ook pagina 16 en 17 van het rapport van de Universiteit Leiden '*Burgerleden in raadscommissies*'.

Naar aanleiding van deze vraag is er contact opgenomen met u als de griffier van de gemeente Heiloo om te vragen naar de (praktische) gang van zaken tijdens de raadscommissies. Duidelijk is geworden dat er in de raadscommissies niet wordt gestemd (zoals wellicht het artikellid wel doet vermoeden). Er is geen sprake van een hoofdelijke en/of schriftelijke stemming in de commissies. Wanneer een discussie ten einde loopt wordt door de voorzitter van de commissie gevraagd of de commissieleden het onderwerp 'besluitrijp' achten voor de gemeenteraad. Hierbij wordt door de voorzitter aan de hand van de reacties gekeken en gewogen of dit zo is. Afwijkende meningen (bijvoorbeeld van commissieleden die de kwestie niet rijp achten om door te sturen naar de gemeenteraad) worden genoteerd. Het is uiteindelijk aan de voorzitter, aan de hand van de mening van de commissieleden, of het onderwerp kan worden doorgestuurd naar de gemeenteraad of dat het terug moet komen in de commissie voor verdere bespreking. Er is hier weliswaar een beslismoment; dit is ook nodig omdat de commissievoorzitter de knoop moet doorhakken over het doorsturen van het onderwerp naar de gemeenteraad of niet. Dit beslismoment gaat echter niet gepaard met een stemming. Wel probeert de commissievoorzitter aan de hand van de mening van de commissieleden in te schatten hoe kansrijk het onderwerp zou zijn in de gemeenteraad.

De modelverordening van de VNG heeft in het derde lid van artikel 12 expliciet bepaald dat er geen

stemmingen in de vergadering van de raadscommissie plaatsvinden. De enige keren dat er gestemd wordt is, zoals hierboven gezegd, wanneer het interne aangelegenheden betreft. Staatssecretaris Bijleveld heeft in 2008 bevestigd dat zelfs deze stemmingen (die dus enkel over interne aangelegenheden gaan) niet op een gewogen manier mogen plaatsvinden door middel van een brief aan alle Nederlandse gemeenten. De raadscommissie moet uitgaan van het principe 'one man, one vote'. In het eerste lid van het modelartikel wordt gezegd dat de leden van de commissie beslissen wat de inhoud van het advies aan de raad moet zijn. Er wordt verder niet gezegd hoe de leden tot dit besluit kunnen komen. Hierbij is belangrijk dat het gaat om een advies aan de raad (de raad kan het advies opvolgen of naast zich neerleggen) en dat de beslissing over de inhoud van het advies geen rechtsgevolgen heeft omdat het geen besluit in de zin van de Awb is. Verder is nog belangrijk om te vermelden dat in het tweede lid wordt bepaald dat de standpunten van alle fracties en van de commissieleden die geen raadslid zijn, zijn opgenomen. Dit betekent dat minderheden in de raad (en naar rato in de commissie) wel de ruimte en gelegenheid hebben om hun advies en/of standpunt kenbaar te maken.

Op basis van het voorgaande is onze conclusie dat de tekst van artikel 27, tweede lid, van het RvO juridisch niet geheel correct is geformuleerd. Het artikellid geeft de indruk dat er inderdaad sprake is van een gewogen stemming in een raadscommissie. Zoals hierboven al gezegd is dit wettelijk niet toegestaan. Door de zinsdelen "**Het trekken van conclusies** in een commissie vindt plaats **op basis van het gewicht van de fracties in raadszetels**" ontstaat de impressie dat een commissielid een zwaardere stem heeft tijdens het concluderen/stemmen. Zoals gezegd is dit niet toegestaan en is dit overigens ook niet de gang van zaken tijdens de raadscommissies van Heiloo. Wij raden u dan ook sterk aan om artikel 27, tweede lid, van het RvO op een zodanige wijze te veranderen dat de indruk van de mogelijkheid dat er op een gewogen manier wordt gestemd in de raadscommissies wordt weggenomen. U kunt dit doen door bijvoorbeeld aan te sluiten bij de modelverordening van de VNG.

Hoogachtend,

Mevr. mr. Vildan Tasdemir
Juridisch beleidsmedewerker
T 06.50174756

.....

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Bezoekadres: Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postadres: Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

.....